

مجموعه مقالات کنفرانس آموزش و جهانی شدن (۱)

رفت سازی آموزشی و جهانی شدن

گردآورنده: معاونت آموزشی و پژوهشی

مرکز ملی مطالعات جهانی شدن

۱۳۹۲

پیشگفتار

عصر حاضر را به طور عام و چند دهه‌ی اخیر را به طور خاص می‌توان عصر تلفیق اطلاعات و ارتباطات و انتقال دانش جهت آموزش دانست؛ عصری که بشر در آن بیش از گذشته نیازمند داشتن اطلاعات و در نتیجه برقراری ارتباطات برای کسب اطلاعات است. امروزه با در اختیار داشتن فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی گوناگون، پیشرفت‌های امکان‌پذیری در ارتباطات و تبادل سریع اطلاعات و در نتیجه تولید و توزیع دانش و دانایی بیش از پیش میسر شده است. فرد فرد جامعه جهانی در هر جا که باشند می‌توانند آخرین اطلاعات لازم را در هر زمینه‌ای دریافت کنند، حتی بخش‌هایی از این اطلاعات ناخواسته در اختیار افراد بشر در هر جایی از این کره‌ی خاکی که باشند قرار می‌گیرد. در حقیقت همین پدیده، مصداق واقعی جهانی شدن است که جنبه‌های گوناگون زندگی بشر را به شدت تحت تأثیر قرار داده و چالش‌ها و فرصت‌هایی را در زمینه‌های مختلف برای جوامع گوناگون فراهم آورده است. در این وضعیت نیست که جهان در حال خیزشی تازه به سمت تحولی دوران ساز است و این خیزش تازه حاصل انفجار اطلاعاتی است که رخ داده است. بی‌آن که لازم باشد در این مختصر - بدون اشاره به مفاهیم - به تملک مصداق انفجار اطلاعاتی و ارتباطی اشاره شود، تنها گذری بر آنچه از ابعاد سخت افزاری و نرم افزاری محیط‌های آموزشی و پژوهشی در دسترس همگان قرار گرفته است می‌تواند چشم انداز بدیعی را پیش روی طرآن فعالان این حیطه قرار دهد؛ از ماهواره‌های اطلاعاتی گرفته تا انقلاب اینترنت و دنیای وب؛ از کتاب‌های الکترونیک و قابل حمل؛ ابزارهای کوچک ذخیره‌ی اطلاعات اما با گنجایی بسیار بالا گرفته تا محیط‌های یادگیری و تعاملی با کارکردهای گوناگون آموزشی و پژوهشی و برگزاری وینارها (سمینارهای مبتنی بر وب) و استفاده عام آموزش‌های مجازی و از راه دور؛ همه و همه فضاهای واقعی و مجازی را هم‌سوی بخشیده‌اند. برآیندشان به درستی و بی‌گرافه به جوامع دانش‌بنیان تعبیر می‌شود. جان مایه‌ی این تحول عظیم فرایند جهانی شدن، ابزار آن تولید و انتقال اطلاعات و حاصل آن دانایی استقرار یافته است.

مفهوم جهانی شدن در آراء و آثار اندیشمندان علوم اجتماعی با تعاریف متعدد و تعابیر متفاوتی ارایه شده و

به دلیل اهمیت و گستردگی حوزه‌ی مفاهیم آن و نیز با توجه به برداشت‌ها، تفاسیر و تعبیرهای هر پژوهشگر از پدیده‌های اجتماعی و تأثیرات محیطی، لاجرم این پدیده نیز تفاسیر و تعاریف مختلفی یافته است. اما به طور کلی در نظریاتی که چنین مفهومی را به انحاء مختلف مطرح می‌کنند جهانی شدن حرکت به سوی جامعه‌ی جهانی واحد است که در آن قید و بندهای حاکم بر روابط اجتماعی، فرهنگی و آموزشی از بین می‌رود و گویی یک جامعه و یک فرهنگ و تمدن در سراسر سیاره‌ی زمین مستقر خواهد شد و به تعبیری دیگر، جهانی فشرده شکل خواهد گرفت. متفکرانی در تعریف جهانی شدن و سیاره‌ای شدن جهان، آن را مفهومی دانسته‌اند که به مفاهیمی چون تراکم جهان و تشدید آگاهی درباره‌ی جهان به مثابه‌ی یک کل (یعنی درک مرز از جهان چونان مکانی واحد)، وابستگی متقابل در قلمرو جهانی و آگاهی و یکپارچگی جهانی در قرن حاضر اشاره دارد. در چنین جامعه‌ای برقراری ارتباط میان افرادی از جوامع و ملل مختلف و از فواصل دور به همان راحتی ارتباط میان هم‌رنگان در یک محله در یک شهر، بلکه در یک دهکده خواهد بود.

اما از سوی دیگر جامعه‌ی جهانی امری است؛ ایفای نقش فعال و کنش‌گری آگاهانه در فضای کنونی (له یا علیه آن) دانش و بینشی را ایجاب می‌کند که جز حاصل آموزش نتواند بود. آموزشی متناسب با فضای پیچیده و چندبعدی کنونی؛ هم به لحاظ محتوایی، هم به لحاظ ابزار و ساختارهای روشی و عملیاتی. در چنین فضا و زیست جهانی؛ بسیار چیزها؛ هم تأثیر می‌گذارند و هم تأثیرپذیر؛ آموزش نیز از این حکم مستثنی نبوده و نیست آموزش راه گشای بسط دانش، آگاهی و علم و فناوری است. خود نیز باز از سوی همان دانش و فناوری موضوع بحث و بررسی و تحت تأثیر قرار می‌گیرد. از این رو باید به آن که پرداختن به مقوله‌ی وسیع آموزش یعنی موضوع و بستر پیدایی، بسط و انتقال خرد و فهم انسانی؛ فرآیندی فراخ جهانی شدن و بازخوانی همه جانبه‌ی آن در پرتو الزامات کنونی کاری است بایسته که با توجه به اهمیت فرایند جهانی شدن و گستردگی جغرافیایی و تنوع موضوعی آن، برگزاری همایش‌ها و همایش‌های جمعی می‌تواند بستر مناسبی فراهم آورد تا پژوهشگران و کسانی که دغدغه‌ی این حوزه را دارند با برقراری ارتباط علمی به ابعاد متعدد و متنوع آن بپردازند.

بدین منظور مرکز ملی مطالعات جهانی شدن با هدف بررسی و شناخت اثرات پدیده جهانی شدن بر آموزش و متقابلاً تأثیر آموزش در فرایند جهانی شدن؛ با همکاری و مشارکت تعدادی از مراکز علمی پژوهشی و دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور با تشکیل یک ستاد به شرح لیست ارائه شده و سازماندهی دبیرخانه کنفرانس، همایش علمی بین‌المللی آموزش و جهانی شدن را در سال ۱۳۹۱ برگزار نمود.

این همایش که با مساعدت و مشارکت وزات علوم، وزارت آموزش و پرورش، وزارت امور خارجه، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی وزارت علوم تحقیقات و فناوری، پژوهشگاه مطالعات آموزشی و پژوهشی وزارت آموزش و پرورش، شبکه دانشگاه‌های مجازی جهان اسلام، شورای ائمه‌نحویین علمی ایران، مرکز همکاری‌های بین‌المللی وزارت علوم، مرکز امور بین‌الملل و مدارس خارج کشور، کمیسیون ملی آیسکو، کمیسیون ملی یونسکو، در روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه ۱۳۹۱/۱۲/۱۱ و ۱۲/۱۲/۹۱ در سالن همایش‌های دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد؛ ماحصل تلاش جمعی از اعضای هیأت علمی، مدیران و اجرایی مرکز ملی مطالعات جهانی‌شدن و سایر سازمان‌های همکار و مشارکت‌کننده و هیأت داوران محلی بود که این مرکز را یاری نمودند و لازم است در اینجا از همه‌ی این عزیزان قدردانی و سپاسگزاری شود.

به منظور بررسی جوانب گوناگون تأثیرات متقابل آموزش و پدیده جهانی‌شدن بر یکدیگر در عصر کنونی ۴ محور اصلی شامل ۲۹ موضوع به شرح زیر نظر گرفته شد و طی فراخوان بین‌المللی از اندیشمندان و پژوهشگران علاقمند به موضوع برای ارسال مقالات در این موضوعات دعوت به عمل آمد.

محور ۱: ظرفیت‌سازی آموزشی و جهانی‌شدن

۱. فرهنگ‌سازی، آموزش و جهانی‌شدن.
۲. جهانی‌شدن، آموزش و ظرفیت‌های موجود.
۳. جهانی‌شدن، آموزش و سرمایه‌های انسانی.
۴. جهانی‌شدن، آموزش و آموزه‌های دینی.
۵. اخلاق، معنویت و تربیت دینی و جهانی‌شدن.
۶. همگرایی‌های علمی-آموزشی و خودباوری منطقه‌ای.
۷. مهندسی مجدد آموزشی در فضای جهانی‌شدن.
۸. نقش نهادهای حمایتی در گسترش آموزش‌های جهانی‌شدن.
۹. اشتراکات تمدنی، آموزشی و جهانی‌شدن.

محور ۲: ارتباطات، آموزش عالی و جهانی شدن:

۱. همگرایی جهانی، آموزش و جهانی شدن.
۲. نهادهای آموزشی و همگرایی جهانی.
۳. ارتباطات و همکاری‌های علمی در فرایند جهانی شدن.
۴. تجارب آموزشی کشورهای جهان و فرایند جهانی شدن.
۵. جهانی شدن و آموزش‌های مادام‌العمر.
۶. آموزش عالی و جهانی شدن.
۷. فناوری ارتباطات و اطلاعات و آموزش‌های جهانی شدن.

محور ۳: بین‌رشته‌ای و جهانی:

۱. جهانی شدن و آموزش بین‌رشته‌ای.
۲. جهانی شدن و نگرش‌های بین‌رشته‌ای.
۳. جهانی شدن و مهارت‌های شهروندان.
۴. شهروندان جهانی و تنوع فرهنگی.
۵. خانواده و تربیت شهروندان جهانی.
۶. مدارس هوشمند و جهانی شدن.

محور ۴: مدیریت و رهبری آموزشی و جهانی شدن:

۱. برنامه‌های درسی و جهانی شدن.
۲. هدایت و رهبری آموزش‌های جهانی شدن.
۳. مدیریت جذب دانشجویان خارجی و نقش آن در فرآیند جهانی شدن.
۴. برنامه‌ریزی آموزشی در عصر جهانی شدن.
۵. سیاست‌گذاری آموزشی در حوزه جهانی شدن.
۶. ساختار و سازماندهی نظام آموزشی و جهانی شدن.
۷. جهانی شدن و زیرساخت‌های آموزش مجازی.

در پاسخ به فراخوان اعلام شده بیش از ۵۰۰ چکیده مقاله به زبان‌های مختلف فارسی، انگلیسی، عربی و...

از کشورهای مختلف از جمله آرژانتین، بنگلادش، کامرون، کاستاریکا، چین، چک، دانمارک، گرجستان، هند، اندونزی، کره جنوبی، لبنان، لیبی، مالزی، نپال، نیجریه، عمان، پاکستان، رومانی، روسیه، آفریقای جنوبی، سریلانکا، سوئد، نازنیا، اوگاندا، امارات متحده، بلغارستان، تونس، سنگاپور، صربستان، عراق، مقدونیه، مکزیک، هلند، ساحل عاج، آمریکا، کانادا و آلمان به دبیرخانه کنفرانس واصل شد که پس از بررسی آنها تعداد ۳۹۰ چکیده مقاله پذیرفته شد و از نویسندگان برای ارسال متن کامل مقالات دعوت به عمل آمد که در نهایت پس از داوری مقالات دریافت شده، تعداد ۱۶۲ مقاله به زبان فارسی و تعداد ۴۸ مقاله به سایر زبان‌های دنیا پذیرفته شد و طی دو روز برگزاری کنفرانس به شرح برنامه ارائه شده، در پانل‌های چهارگانه مبتنی بر محورهای اصلی به صورت سخنرانی یا پوستر و استند ارائه و مورد نقد و بررسی قرار گرفت.

به منظور بررسی دستاوردهای این نشست، ۷۰ نفر از اعضای هیأت علمی مرکز ملی مطالعات جهانی شدن و سایر دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور به شرح لیست ارائه شده دعوت به عمل آمد تا به داوری ۳۹۰ چکیده مقاله و ۲۱۰ متن کامل مقاله به زبان فارسی و خارجی واصله به دبیرخانه کنفرانس بپردازند، که در نهایت با توجه به محدودیت زمانی تنها ۱۲ مقاله به زبان فارسی و ۴۰ مقاله به زبان انگلیسی (جهت ارائه در صحن کنفرانس، به صورت سخنرانی یا پوستر) استند انتخاب گردید و مقرر شد تا مجموعه‌ای ۲۲۰ مقاله انتخاب شده به صورت مجموعه مقالات کنفرانس در چهار گلد مجله مبتنی بر محورهای تعیین شده چاپ و در معرض استفاده مخاطبین قرار داده شود.

علاوه بر متن کامل مقالات ارائه شده که در این مجموعه آورده شده و مسئولیت آرا و عقاید ارائه شده در هر مقاله به عهده نویسنده آن می باشد، نتایج حاصل از برگزاری کنفرانس در یک تحلیل خلاصه در انتهای هر جلد همراه با ارائه پیشنهادهایی جهت توانمند سازی بیشتر نظام آموزشی کشور در مقاطع مختلف ابتدایی، متوسطه، آموزش عالی و تحصیلات تکمیلی برای مواجهه با تأثیرات مثبت علمی و فکری ایند جهانی شدن در آموزش ارائه شده است.

کتاب حاضر جلد اول مجموعه مقالات کنفرانس بین المللی آموزش و جهانی شدن است. مقاله ارائه شده به کنفرانس در محور ۱ با موضوع ظرفیت سازی آموزشی و جهانی شدن می باشد که با هدف اطلاع رسانی و بهره‌برداری مخاطبین محترم و علاقمندان حوزه آموزش و جهانی شدن به چاپ رسیده و امید است خدمت شایسته ای در جهت تولید علم در این حوزه در کشور عزیزمان ایران باشد.

فهرست

مقالات فارسی

۳۵	اثرهای جهانی شدن بر آموزش
۳۹	اثرهای جهانی شدن بر آموزش
۵۷	ارتباط بین آموزش با استفاده از وسایل آموزش الکترونیکی در مدرسه‌ها
۷۷	ارزیابی مدل رابطه ای بین توان متقاعد سازی معلم
۹۳	اقتصاد سیاسی جهانی شدن و تحول های ساختاری در حوزه ی آموزش
۱۰۳	امانت فرهنگی گذار به آموزش و پرورش با طراز جهانی در ایران
۱۲۳	آموزش الکترونیک و جهانی شدن آموزش در عصر نوین
۱۵۳	بررسی مدیرهای مدیریت دانش بر جهانی سازی
۱۶۷	بررسی دیدگاه دانشجویان نسبت به جهانی شدن
۱۸۵	بررسی موانع فناوری های نوین از اطلاعات و ارتباطات
۱۹۳	بررسی نقش نیروی اطلاعات و ارتباطات
۲۰۵	بهره گیری از محیط آموزش الکترونیکی در نظام آموزش عالی
۲۲۵	بیگانگی، آموزش معلمان
۲۴۱	تأثیر جهانی شدن بر آموزش
۲۵۷	تأثیرهای متقابل جهانی شدن، آموزش و تربیت دینی
۲۷۱	تأثیر جهانی شدن بر آموزش صلح
۲۸۳	تبیین اهمیت آموزش چند فرهنگی در مدارس
۲۹۷	تبیین نسبت جهانی شدن و تربیت اسلامی؛
۳۲۳	تحلیل بعد فرهنگی جهانی شدن جهت تصریح وجوه و دراهداف آموزش عالی
۳۴۵	جهانی شدن آموزش و پرورش کشور
۳۷۳	جهانی شدن و آموزش از طریق تلفن همراه
۳۸۷	جهانی شدن و آموزش در شبکه های اجتماعی
۳۹۷	جهانی شدن و آموزش و توسعه ی انسانی
۴۱۳	جهانی شدن و تأثیر آن بر آموزش و پرورش و فرهنگ
۴۲۳	جهانی شدن و تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر آموزش و پرورش
۴۴۹	جهانی شدن و تربیت دینی - اسلامی در برنامه ی درسی
۴۷۳	جهانی شدن و چالش های پیش روی آموزش عالی
۴۸۱	جهانی شدن و رویکرد مناسب تربیت دینی
۵۰۷	جهانی شدن و کثرت گرایی فرهنگی؛
۵۲۵	جهانی شدن، آموزش و آموزه های دینی
۵۵۱	جهانی شدن، آموزش و پرورش و
۵۷۳	جهانی شدن؛ ضرورت تحول فرهنگی جامعه ایرانی

۵۹۹	جهت‌گیری اخلاقی و معنوی رهبران دانشگاه‌ها
۶۱۷	چالش‌های آموزش معماری ایرانی به نسل چهارمی‌ها
۶۳۵	درآمدی بر ضرورت استقرار اثربخش آموزش سیار
۶۶۱	روش‌های یاددهی - یادگیری مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات
۶۸۳	شیوه‌های تربیت دینی در عصر جهانی‌شدن (امکان‌ها و موانع)
۶۹۷	ضرورت توجه به برنامه‌ی درسی معنوی - اسلامی
۷۳۳	عدم یاددهی مست از استانداردهای آموزش مجازی
۷۵۱	مدیریت معنوی بر مدرسه، مؤلفه جهانی بهسازی آموزشی
۷۷۷	نقش آموزش شهروندی در ارتقاء فرهنگ جهانی‌شدن
۷۸۷	نقش آموزه‌های دینی تقویت فرهنگ آموزش
۸۰۷	نگاهی به جهانی‌شدن و تفکر سیستمی و ابعاد آن
۸۲۵	نگاهی به ضرورت ادغام الکترونیک؛
۸۴۱	هویت ملی و جهانی‌شدن دینی و آموزشی
۸۵۱	یادگیری الکترونیک شیوه‌ای نوین در آموزش جهانی

تورجمه مقالات خارجی

۸۷۷	آموزش و جهانی‌شدن
۸۹۱	ایجاد ظرفیت آموزشی و جهانی‌شدن
۹۰۳	تعامل آموزش و پرورش و جهانی‌شدن در سازمان‌ها
۹۱۷	جهانی‌شدن: تأثیر آن در حوزه‌ی آموزش و سرمایه‌ی انسانی
۹۲۹	جهانی‌شدن و اصلاحات ضروری آن برای آموزش معلمان در ایران
۹۳۹	جهانی‌شدن و گرایش‌های نوین در حیطه‌ی تجارت بین‌الملل
۹۵۱	جهانی‌شدن، آموزش و آموزه‌های مذهبی
۹۵۵	رهبری منابع انسانی در مدارس تأثیرگذار در غرب مالزی
۹۷۱	ظرفیت سازی آموزشی و جهانی‌شدن
۹۷۹	نقدی بر تفکر اروپامحوری: سهم علوم اسلامی

نتیجه‌گیری و جمع‌بندی

۱۰۱۷	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از مجموعه مقالات ارائه شده در ...
------	---